

Notulen 8 april dialogosessie participatie gemeente Maastricht

Aanwezig

- Petra Meijers: zelfstandig communicatieadviseur voor profit & non-profit, bewoner Boschpoort tevens pilotbuurt Omgevingswet
- Chris Meys: ambtenaar Roermond (daar ook betrokken bij Omgevingswet), voorzitter buurtnetwerk Limmel en voorzitter Buurtbalans
- Rob Jansen: voormalig organisatieadviseur en projectmanager, nu medeoprichter en vrijwilliger Stadsnatuurvisie
- Math Bonfrere: gepensioneerd en voorzitter buurtnetwerk Heugemerveld
- Monique Fransen: lid buurtnetwerk Limmel
- Miranda Wiegers: secretaris stichting Samen Onbeperkt
- Huub Smeets: oud-directeur Stadsontwikkeling en Grondzaken, ceo Vesteda en voorzitter Maastricht Culturele Hoofdstad. Nu adviseur Buurtbalans en buurtraad Limmel
- Louise van Bronswijk: penningmeester buurtnetwerk Brusselse Poort en penningmeester stichting Samen Groener Maastricht Noord West, teamleider ICT bij Envida
- Tim van Wanroij: ambtenaar gemeente Maastricht en Omgevingsvisie
- Eliane Mans: interim communicatieadviseur Omgevingswet gemeente Maastricht, tevens verantwoordelijk voor leidraad participatie Omgevingswet, zelfstandig communicatieadviseur
- Johan Simon: zelfstandig communicatiestrateg en omgevingsmanager voor (semi) overheden. Veel ervaring met participatietrajecten over verschillende onderwerpen door heel Nederland

Intro

De gemeente zet naar aanleiding van een verkenning participatie in het voorjaar van 2020 en aankomende wetgeving een participatiebeleid en -verordening op. Op basis hiervan wordt de participatieleidraad Omgevingswet geschreven. Insteek is dat wat we aan participatie van initiatiefnemers vragen (participatie speelt belangrijke rol binnen Omgevingswet) ook minstens aan ons zelf als gemeente opleggen. Bovendien is een goed fundament wenselijk voor verwachtingen zowel binnen als buiten de organisatie.

Om inbreng op te halen voor het beleid zijn naast een grootschalig onderzoek in februari (enquêtes via Maastricht Forum, social media en diverse jongerenorganisaties en onderwijsinstellingen) ook drie dialogosessies als deze georganiseerd. Deze sessie is meer besloten, omdat we willen leren van ervaringen rondom Omgevingsvisie. Voor de andere twee (15 en 21 april) zijn via zowel loting (bevorderen diversiteit) als via een open oproep via social media deelnemers geworven. In totaal doen deze drie dagen tegen de 110 inwoners mee, afgezien van raadsleden en de wethouders Krabbendam en Heijnen.

Tijdens een grote online-bijeenkomst voor iedereen (datum nog niet bekend) koppelen we terug wat we gehoord hebben en wat meegenomen wordt in het beleid.

Benoemde rapporten Huub Smeets

Rapport VNG (2016): Op weg naar een meervoudige democratie (zie ook foto hieronder). Huub verwijst hier ook naar in zijn artikel: 40 jaar stedelijke en ruimtelijke ontwikkelingen in Maastricht, te verschijnen in de historische reeks in mei aanstaande.

gering waren. De participatie heeft niet of nauwelijks invloed gehad op de mening van het college van B&W en de meerderheid in de gemeenteraad; er is sprake van een democratisch tekort door de afgesproken coalitiediscipline om het (starre) collegestandpunt door te drukken, zodat niet de inhoud maar de politieke macht doorslaggevend is.

Andere aanpak

Een weinig hoopgevende aanpak van het gemeentebestuur van Maastricht, terwijl er reeds in 2016 in eigen kring van de gemeenten, lees de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), grote zorg was over het politiek en democratisch functioneren van het lokaal bestuur. Ik doel op het rapport *'Op weg naar meervoudige democratie'* in opdracht van de VNG opgesteld door de Commissie Toekomstgericht Lokaal Bestuur onder leiding van Wim van de Donk met als leden onder anderen Kajsa Ollongren en Annemarie Penn-te Strake. Daarin staat onder meer: 'De overheid bewijst de samenleving een slechte dienst als zij haar eigen representatieve gelijk stelselmatig boven het maatschappelijke en participatieve gelijk stelt. (...) Denkbaar is ook dat, vanuit maatschappelijke opgaven geredeneerd, ambtenaren niet langer uitsluitend in dienst van het college zijn, maar 'publieke ambtenaren' worden (civil servants dus). In dienst van de gemeenschap creëren zij publieke waarden' en 'Aan de ene kant stimuleren veel gemeenten het nemen van initiatief (...). Aan de andere kant behoudt de lokale overheid zich vaak het recht voor om zelf te bepalen welke publieke waarden belangrijk zijn. Ook voor de lokale overheid is het is het kennelijk heel ingewikkeld op voet van gelijkwaardigheid met deze initiatieven om te gaan'. Bovenstaande is zeer herkenbaar en maakt duidelijk dat bij het invoeren van de Omgevingswet de wijze van participatie minder vrijblijvend moet worden geregeld en er enkele belangrijke randvoorwaarden met betrekking tot doorwerking van de participatie moeten worden omschreven.

Tegelijkertijd gaan er steeds meer stemmen op een einde te maken aan het boven aangehaalde democratisch tekort bij de politieke besluitvorming in de gemeenteraad van Maastricht. Bovendien zou er een per onderwerp vooraf nader aan te geven bandbreedte voor serieuze doorwerking van de participatie in het gemeentelijke besluitvormingstraject moeten worden opgenomen en zou de uitkomst van de participatie een richtinggevend onderdeel van de besluitvorming moeten uitmaken. Alles staat of valt met een echte verandering van de mentaliteit bij de omgang met participatie en met buurtgerichtheid op voet van gelijkwaardigheid bij de leden van B&W en de gemeenteraad in Maastricht. De door vele participanten aan de gemeentelijke besluitvorming gedeelde opvatting is dat het gemeentebestuur, met een legitimatie vanuit de representatieve democratie, in een ivoren toren terecht is gekomen.

Zeer recent rapport Grote Opgaven in een beperkte ruimte van het Planbureau voor de Leefomgeving. Daarin valt onder andere te lezen dat het Planbureau pleit voor meer betrokkenheid van burgers, slimme regelgeving en een meer coördinerende rol voor de landelijke overheid. Zij noemen inspraak ouderwets: "De mening van de burger is cruciaal", waarschuwt het rapport. "Omdat het gaat om forste ingrepen in de dagelijkse leefomgeving... (zie foto voor vervolg).

bekrompen, er moet vanwege de beperkte ruimte in ons land expliciet worden gezocht naar gecombineerde oplossingen: milieuvriendelijkere landbouw, natuur met waterberging, huizen in het groen. Ook daarvoor is meer coördinatie nodig.

'Inspraak ouderwets'

De mening van de burger is daarbij cruciaal, waarschuwt het rapport. "Omdat het gaat om forse ingrepen in de dagelijkse leefomgeving van burgers, is het maatschappelijk draagvlak hiervoor van groot belang." Burgers moeten meer betrokken worden bij het hele proces en er moet meer oog komen voor "hoe burgers de ruimte beleven".

Onderzoeker David Hamers noemt in de krant inspraak achteraf ouderwets: "Die tijd is voorbij. Inspraak is iets anders dan meedoen." Hij ziet liever dat burgers al tijdens de planningsfase worden betrokken. "Betrek ze veel vroeger in het gesprek als mensen die betrokken zijn."

"Maak omwonenden mede-eigenaar van een windmolen of een zonnepark. Compenseer mensen die last hebben van een windmolen in de buurt. Dan heb je al meteen een heel ander gesprek dan wanneer je binnenkomt en zegt: 'wij komen hier met een internationaal consortium een stel windmolens bouwen. En jullie hebben daar de sores van.'"

Wantrouwen

Hamers wijst erop dat het wantrouwen in de overheid is gestegen door dossiers als de toeslagenaffaire, de aardbevingsschade in Groningen en geruzie over Schiphol en Lelystad Airport. Een uitgestoken hand is daarom vereist.

"De overheid moet zich afvragen: hoe ziet de burger dit? In plaats van alleen te kijken naar het doel dat men wil halen. Dat kost moeite, maar op de lange termijn betaalt het zich dubbel en dwars terug."

BEKIJK OOK

Ervaringen Omgevingsvisie

Miranda: De Omgevingsvisie was een heel lang traject. En een aantal (positieve) onderdelen uit dat traject kunnen zeker meenemen worden naar het hiervoor genoemde fundament. Ik denk dan aan de diversiteit van de uitgenodigde groepen en de tijd die ervoor genomen is. De systematiek van een stadsronde, waarin in 1,5 uur tijd iedereen zijn zegje moet doen, biedt te weinig tijd. In tegenstelling tot de Omgevingsvisie waarin de tijd is genomen en in series is gewerkt. Er ligt met die aanpak een basis waarop verder gebouwd kan worden.

Huub: Er was veel dialoog, maar bijna helemaal geen doorwerking. Aan het begin van het traject was ook niet duidelijk hoe die doorwerking zou plaatsvinden. Ik wil ook wel weten hoe jullie omgaan met onze inbreng in het participatiebeleid dadelijk. Johan: De gemeente Maastricht moet laten zien hoe jullie inbreng terugkomt in het participatiebeleid, maar weet wel dat er nog geen letter op papier staat.

Louise: Ik ben nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling Noorderbrugtraject. Onze conclusie als buurt netwerk was dat je wel mag meedenken en daar een fijn gevoel van krijgt, maar dat het resultaat voor buurten was heel mager. We kregen kruimels en dat voelde uiteindelijk niet goed. Onze verwachting was dat we meer successen zouden behalen en dat we onze wensen zouden terugzien in het uiteindelijke plan. Johan: Waren daar afspraken over gemaakt? Louise: Nee, maar als verschillende vertegenwoordigers van diverse buurten waren wij wel gesprekspartner, dat wekt verwachtingen. Er waren echter geen concrete afspraken. Het meedenken bleek heel marginaal. Johan: Dit is dus de beginspraak in het participatieproces, waarin je afspraken moet maken.

Chris: Ik herken me in de woorden van Louise en Miranda. Complimenten voor Tim overigens. Er zijn steeds weer extra rondes georganiseerd. Met buurtbalans is goed geschakeld en doorgepraat, maar als ik kijk naar het uiteindelijke resultaat dan lijkt het vooraf doortimmerd te zijn en klinkt het coalitieakkoord er erg in door. Bovendien is het gebaseerd op oude cijfers voor wonen. Je spreekt tig keer in en geeft schriftelijke reacties, maar toch is de oogst mager ten opzichte van alle moeite die je erin steekt. Al tijdens het notuleren bij bijeenkomsten wordt feitelijk al gefilterd, vervolgens daarna nog een/meerdere keer/keren. Dat is een aandachtspunt. Een ander aandachtspunt is dat de Omgevingsvisie 270 pagina's telt. Er moet nagedacht worden over hoe je dit soort documenten concreter maakt voor mensen. Betrokkenen hebben feitelijk al bij aanvang een info-achterstand. Het is noodzakelijk dus anders te presenteren. Meer laagdrempelig. Toerisme is belangrijk voor Maastricht, dan zou je kunnen verkennen wat dit voor de stad betekent. Wij hebben als Buurtbalans gevraagd om in navolging van andere steden het laadvermogen van de stad te berekenen. Daar was de gemeente niet toe bereid. Het hele onderwerp toerisme is in een enkele krantenkolom afgedaan, erg mager. Wij hebben het idee dat het coalitieakkoord dwingend is voor het proces. We herkennen het terug in de visie en daarmee regeert de politiek over haar graf. Een Omgevingsvisie is het document voor de middellange en lange termijn.

Huub: In de huidige gemeente Maastricht (college en bestuur) zie je een grote coalitie en kansloze oppositie. De wethouder bepaalt of coalitie gelederen moet sluiten. Er moet meer aandacht zijn voor de buurten; bouwen voor buurten en buurtgerichtheid is er niet. We praten veel over thema's maar het lijkt een alibi om niets te hoeven veranderen, terwijl de verwachting is gewekt dat we wel meededen in de politieke arena. Tegenstelling tussen overheid die particulier initiatief stimuleert en anderzijds probeert zelf de regie te houden. Cijfers wonen zijn totaal niet meegenomen, terwijl ze kort daarna gepresenteerd werden. Participatie moet geen rituele dans worden waarbij alleen de raad aan zet is. Let ook op de discussie over participatieve democratie en representatieve democratie. De vraag is hoe je weer in vertrouwen aan tafel komt met elkaar. Meepraten is prima, maar als je aan kant wordt gezet niet stimulerend.

Moniek: In het begin was er een heel divers publiek, heel verfrissend. Aan het begin brengen mensen onderwerpen in, maar dan blijkt dat na de pauze maar bepaalde thema's besproken worden en dan lijkt al eerste filtering te gebeuren. Iets wat je inbrengt verdwijnt dan. Het diverse publiek verdween ook na de eerste bijeenkomst, want de materie was te moeilijk en ingewikkeld. Vervolgens zie je keer op keer dezelfde mensen: mensen met een hoge opleiding. Onderwerpen die besproken worden, zijn onderwerpen die alleen voor hoogopgeleiden interessant zijn. Er blijft weinig over voor anderen. Mensen raken gefrustreerd. De wil ontbreekt om er daadwerkelijk iets mee te doen. Communiceer met je burgers. Waar zijn raadsleden tijdens dit soort sessies? Mensen doen zich moeite om in te spreken en dan zijn er geen raadsleden. Johan: Laat mensen dus aangehaakt blijven door randvoorwaarden te scheppen, zoals: begrijpelijkheid, aandacht, breng aangebrachte zaken in, en geen vooringenomenheid.

Rob: Ik denk dat de gemeente haar uiterste best heeft gedaan om veel mensen te betrekken op verschillende manieren. In zo'n Omgevingsvisie komen veel belangen bij elkaar. Mensen hebben verschillende achtergronden/perspectieven, maar ook andere belangen moeten worden afgewogen. Het lijkt bijna onmogelijk dat verantwoordingsproces inzichtelijk te maken. We moeten kijken naar andere aanpak. Wat dit proces parten heeft gespeeld, is dat Maastricht geen stadsvisie heeft. Er zijn veel deelvisies die ieder sterk de standpunten van de verantwoordelijke wethouder en diens partij dragen, maar die onderling niet consistent zijn. Daar is een klein documentje vol containerbegrippen - die ieder naar believen kan interpreteren - bovenop geniet dat de titel "Stadsvisie" heeft gekregen (nabrand: als je een Mercedes-sticker op een Lada plakt, is het nog geen Mercedes). Er is geen ruimte geweest om eerst een goede stadsvisie te maken. En dat is wat anders dan een coalitieakkoord. Over participatieve en representatieve democratie: visieontwikkeling kun je in mijn optiek niet aan de politiek overlaten. Die hebben een termijn van vier jaar. Visie is te complex voor de politiek. Dat moet je op een andere manier organiseren. Ik ben ervan overtuigd dat je gebruik moet maken van alle kennis en ervaring die er in de stad aanwezig is. Die capaciteit is er.

Petra: Ik heb verschillende bijeenkomsten bijgewoond. Mijn valt op dat de meerderheid van de mensen zich geroepen voelt om mee te doen. Vervolgens wil iedereen graag gehoord worden; mensen willen hun mening en beleving over hun buurt inbrengen en hebben blijkbaar tot dan nooit de gelegenheid gehad om iets over de buurt te melden. Er is immers geen directe communicatie met buurten er wordt niet structureel wijsheid opgehaald bij buurten. Als je dan uitnodigt, dan willen mensen eerst het verleden bespreken. Dat wordt echter gefilterd en zie je niet terug in vervolg van het traject. Het traject Omgevingsvisie is zo juridisch en technisch: wat blijft over van verbeterpunten voor buurten? Misschien was dit niet de geschikte plek om deze info op te halen en was de info die werd gegeven door mensen meer geschikt voor een stadsvisie. Echter mensen krijgen wel het gevoel ik mag inbrengen. Wordt daar weinig mee gedaan, dan haken ze af.

Chris: Het beste voorbeeld was dat in de raadsronde en avond het eigenlijk alleen ging over over PR en Limmel en niet over de Omgevingsvisie. Er is een hardnekkigheid waarmee de politici van de coalitie ermee omgaan. Zowel wethouder als raadsleden. De zoeklocatie van de P&R op Trega mocht niet worden verplaatst. Die stond vast vanaf het begin van de Omgevingsvisie discussies. Enerzijds kregen we te horen dat het een zoekgebied voor de P&R was en anderzijds vertelde men ons dat hij daar zeker zou komen. Argumenten om het zoekgebied te verplaatsen of alternatieven te bekijken werd niet op ingegaan. Vandaar de felle campagne van het Buurt netwerk waardoor de raadsdiscussie over de brede stadsvisie zich toespitste op een P&R-locatie.

Math: Wij hebben gewerkt aan de gebiedsvisie voor Heugemerveld. Maar de woorden die gebruikt worden zijn te moeilijk. De gemeente moet de taal spreken van haar burgers. Voor een buurt als de onze (arbeidersbuurt: meer praktisch dan theoretisch) is dat lastig en krijg je moeilijk om mensen bij elkaar. Ons buurt netwerk zou een afspiegeling moeten zijn, maar we zijn niet democratisch gekozen. We zijn een stichting, die belangen van de buurt voor het voetlicht brengt, maar kunnen zelf geen besluiten nemen. Wat belangrijk is, is het vertrouwen: als er inspraak is en er blijft zo weinig van over, dan verdwijnt dat vertrouwen. Mijn vader zei altijd: de kardinalen komen maanden bij elkaar, maar de paus beslist wat gebeurt. Zo is het blijkbaar ook bij de gemeente. Je komt met je inwoners bijeen, maar de gemeente besluit en dat is niet goed voor vertrouwen. Bovendien zijn er ook te veel wisselingen: elke nieuwe bestuurder heeft nieuwe plannen en veegt oude plannen die met moeite gemaakt zijn van tafel. Binnen één gesprek wordt alles van de kaart gewist van wat in het verleden is opgebouwd. Johan: taal is cruciaal om elkaar te begrijpen! Niet alleen woorden die je gebruikt, maar ook lichaamstaal, empathie, aandacht, etc..

Stelling 1: Iedereen bepaalt zelf of hij of zij belanghebbenden is.

Huub: Lastige stelling. Bij een stadsbreed thema wel, maar bij een buurtthema niet.

Moniek: Dan ga je ervanuit dat iedereen voor zijn eigen parochie preekt. Maar als er goede participatie is, dan kun je ook breed voor de stad mee inspreken. Je kunt inspreken over iets wat je belangrijk vindt.

Louise: Ik geef het voorbeeld Tongerseweg. Daarin besluiten de verenigde bewoners, dat deze weg dichtkan voor het vrachtverkeer dat dan wel over de Via Regia kan rijden. Maar er is niet nagedacht over wat je over schutting gooit van andere wijk. Soms wordt dus te beperkt gekeken naar wie belanghebbende is of niet.

Huub: Er is een juridisch criterium over wie belanghebbende is. Belangrijk is het echter om mensen in positie te brengen om ergens over mee te praten. Er lijkt tweedeling in de maatschappij (in Maastricht): de studenten

expats en toeristen versus de inwoners. Een thema als studentenhuysvesting lijkt misschien klein als het om een enkele woning gaat, maar is een groot thema, waar veel Maastrichtenaren mee te maken hebben. Daar moet de raad wat mee. Opdracht is voor hen: zoek tegenspraak en argumenten op.

Miranda: Betrek ook stichtingen bij iets wat stadsbreed gedragen moet worden. In bepaalde doelgroepen zit specifieke expertise. Ook bij lager opgeleiden. Ook zij kunnen vanuit hun visie of bredere visie goede input geven. Maak dan wel naast een juridische versie ook een publieksversie van hetgeen besproken moet worden.

Stelling 2: Het belang met de meeste stemmen weegt 't zwaarst (meeste stemmen gelden)

Rob: lastige stelling. Ik voel me ongemakkelijk om daarop te reageren. Het lijkt met deze stellingen of er al iets klaarligt qua beleid. Waar komen deze stellingen vandaan? Dit is een complex onderwerp. Op veel punten zijn mensen incompetent, want we weten er te weinig vanaf. Dan is het: roep het maar. Dit is onbevredigend. Wil je echt burgerparticipatie dan moeten mensen de kennis en de tijd hebben om zich in te werken in een vraagstuk. Zorg dat mensen aan tafel zitten die diverse belangen vertegenwoordigen. En belangrijk is dat je begrijpt dat je voor een enkel belang staat, maar mensen aan tafel moet hebben met een open mind die alle belangen ook willen meewegen. Ik denk dat we naar een andere manier van participatie moeten: co-creatie. Greep krijgen op en je verbonden voelen met eindresultaat. Johan: Het klopt dat onze vragen sturend zijn, maar er staat nog niets op papier. En inderdaad in participatieprocessen moet je ervoor waken dat mensen vanuit eigenbelang inbrengen.

Chris: De stellingen zijn wat ongelukkig geformuleerd. Ik vind dat je niet moet afgaan op de meeste stemmen, maar op argumenten. En zeker niet op basis van een coalitieakkoord dat vooraf beklonken is. Echter hoe korter je bij een initiatief woont, hoe zwaarder misschien je stem moet zijn in het geheel.

Miranda: Het is afhankelijk van het onderwerp en welke groep het hardst geraakt wordt. Bijvoorbeeld het afvalbeleid: Maastricht vergrijsst en er ligt een vraagstuk wat te doen met incontinentiemateriaal. Vervolgens komt er een plan, dat ervanuit gaat dat de minst mobiele mensen zelfstandig naar het milieuperron gaan om incontinentiemateriaal weg te gooien en zo afval te scheiden. Er wordt geen rekening gehouden met belangen. Huub: Je kunt inhoud en draagvlak koppelen, hoewel dat moeilijk is. Er zijn heel veel mensen en je hebt te maken met 'not in my backyard'. Inspraak is ouderwets. We moeten meer fundamenteel nadenken over participatie en de rol politiek. Je zou moeten streven naar gezamenlijk auteurschap. En er zou een neutraal gremium - los van de gemeente - moeten komen, die participatie anders kan organiseren, zoals een burgerraad. Johan: is de gemeente klaar voor fundamentele wijziging, wetende dat Rome ook niet op een dag is gebouwd. We gaan dit signaal zeker doorgeven.

Monique: Mijn tip is de documentaire Weerbare democratie van Tegenlicht. Dit moet verplicht huiswerk voor raadsleden zijn.

Huub: Wees niet bang voor fundamentele wijziging. De tijdsgeest is er. De kloof is groot en dus is nu het moment om hem te dichten. Speelt ook provinciaal. Er komen verkiezingen aan. Het gaat om grondhouding van de politiek. Ik zoek naar een combi van een fundamentele wijziging, zorgvuldigheid en slagvaardigheid van de gemeente. Beter inhoudelijker te richten.

Miranda: Ik ben het eens dat verandering nodig is en het moment er is. Dit zou een goed onderwerp zijn voor een pilot. En wie durft dat aan. Johan: maar met pilots blijft het regime overeind. Miranda: Maar het is kiezen tussen hakken in het zand en er gebeurt niets of een aanzet tot een omwenteling.

Rob: De verandering moet verder gaan dan politiek en burgerparticipatie. Stadsnatuurvisie: met 50 mensen op nieuwe samengewerkt. Stef Kremers gaf een lezing over wat is nodig voor bereiken gezond gedrag en lichtte de zelfbeschikkingstheorie toe. Mensen hebben behoefte aan autonomie (zeggenschap), competentie (weten waar je het over hebt, ervaren, elkaar kennen, van elkaar leren, toegankelijke info) en verbondenheid (samen een team worden en met de samenleving). Dit kun je door vertalen naar participatie. Zorg er daarbij voor dat betrokkenen zich met de inhoud kunnen bezighouden en niet met het proces. Breng mensen bij elkaar en ga naar een gestuurde vorm van burgerraden. In iedere groep zijn er wel mensen met een open mind en met gezag in die groep. Zoek die op.

Chris: Dit was een fijn programma, dat is omgebogen naar een kwalitatief verhaal. Ik wil drie zaken meegeven. 1. burgerparticipatie/burgerbegroting is een sympathiek project van wethouder Heijnen. We willen echter vooral ook meepraten over grote vraagstukken, aan de gang met bijvoorbeeld het woonbeleid in stad en buurt .2. Je gebruikt het instrument participatieladder, echter moet ik me als burger neerleggen bij wat al is vastgelegd? In mijn ogen is alleen het onderwerp veiligheid en strafbepaling niet voor participatie geschikt, vandaar dat deze zaken ook bij de burgemeester liggen. Alle andere onderwerpen zou je wat van mogen vinden en inbrengen. 3. Hoe ga je dialoog met de burger aan? Participatie is niet een eenmalig iets: leer elkaar kennen en biedt mensen daarin hulp aan. Laat dat niet alleen over aan burgers. Jammer dat er geen buurtcoördinatoren oude stijl meer zijn, die hadden ogen en oren in de wijken en kenden de gemeentelijke organisatie (wisten weg te vinden). Ook behartigden zij actief de belangen van hun buurten bij de gemeente en legden verbindingen. Ze hadden ook doorzettingsmacht, bepaalde autoriteit en bevoegdheden. Oude buurtraadleden hebben het hier altijd over, dat het zo zonde is dat het Buurtgericht werken is losgelaten.

Monique: Ik ben wel voorstander van loting en onbevooroordeeld het proces ingaan met groepen/burgerraden, die ook zelf thema's aanleveren en vertrouwen.

Petra: Participatie valt of staat met gevoel dat inwoners (op welke wijze ook betrokken) hebben dat ze een mandaat hebben. Je moet bij voorbaat uitspreken: er gaat iets mee gebeuren. Kun je niet 100% dichttimmeren, maar is wel het minimale dat een gemeente kan doen.

Johan sluit af: De cirkel is rond. Er is een duidelijke spanning tussen representatieve en participatieve democratie. Heb wel een dubbel gevoel: we kregen vanavond veel waardevolle signalen en rijkdom aan inzichten en ervaringen. Maar we zijn nog niet uitgepraat. Daar gaan we over nadenken. Vervolgproces is qua tijd en processtappen nog niet duidelijk. Einddoel is en blijft wel het beleid en de verordening. We komen dus bij jullie terug.